31వ అధ్యాయం

٣١ - بَابُ الإِصْلاحِ بَيْنَ النَّاسِ

ప్రజల మధ్య సయోధ్యకు ప్రయత్నించటం

قال الله تعالى: ﴿لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ﴾ [النساء: ١١٤] وقال تعالى: ﴿وَالصُّلْحُ خَيْرٌ﴾ [النساء: ١٢٨] وقال تعالى: ﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ﴾ [الأنفال: ١] وقال تعالى: ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ﴾ [الحجرات: ١٠].

దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌లో అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు:

"ప్రజలు జరిపే రహస్య సమాలోచనల్లో సాధారణంగా ఏ మేలూ ఉండదు. కాని ఎవరైనా రహస్యంగా దానధర్మాలు చెయ్యండి అని బోధిస్తే లేక ఏదైనా సత్కార్యం కొరకు లేదా ప్రజల వ్యవహారాలను చక్కబరిచే ఉద్దేశ్యంతో ఎవరితోనైనా ఏదైనా రహస్యం చెబితే అది మంచి విషయమే." (అన్ నిసా : 114)

వేరొకచోట అల్లాహ్ ఇలా అంటున్నాడు :

"ఏది ఏమైనా (భార్యాభర్తల మధ్య) సర్దుబాటే అన్ని విధాలా ఉత్తమమైనది." (అన్ నిసా : 128)

ఇంకొకచోట ఇలా అంటున్నాడు :

"మీ పరస్పర సంబంధాలను సంస్కరించుకోండి." (అల్ అన్‌ఫాల్ : 1)

ఆయన ఇంకా ఇలా సెలవిస్తున్నాడు :

"విశ్వాసులు పరస్పరం సోదరులు. కనుక మీ సోదరుల మధ్య సంబంధాలను సంస్కరించండి." (అల్ హుజురాత్ : 10)

٢٥٠ - وعن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسولُ الله ﷺ: «كُلُّ سُلامَى مِنَ النَّاسِ عَلَيْهِ صَدَقَةٌ كُلَّ يَوْمٍ تَطْلُعُ فِيهِ

250. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (స) ఇలా ప్రబోధించారు : ప్రజల (దేహాల్లోని) ప్రతి కీలు తరఫున సూర్యుడు ఉదయించే

الشَّمْسُ: تَعْدِلُ بَيْنَ الاثْنَيْنِ صَدَقَةٌ، وَتُعِينُ الرَّجُلَ فِي دَابَّتِهِ فَتَحْمِلُهُ عَلَيْهَا، أَوْ تَرْفَعُ لَهُ عَلَيْهَا مَتَاعَهُ صَدَقَةٌ. وَالْكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ صَدَقَةٌ، وَبِكُلِّ خَطْوَةٍ تَمْشِيهَا إِلَى الصَّلَاةِ صَدَقَةٌ، وَتُمِيطُ الأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ صَدَقَةٌ» متفقٌ عليه.

ప్రతిదినమూ తప్పనిసరిగా సదఖా (సత్కార్యం) చేయాలి. ఇద్దరు వ్యక్తుల మధ్య న్యాయమైన తీర్పుతో రాజీకుదర్చడం కూడా సదఖాయే (సత్కార్యమే) అవుతుంది. నీవు ఎవరినైనా అతని వాహనం మీద కూర్చోబెట్టడం లేదా అతని సామానును అతని వాహనంపై ఎక్కించటంలో సహాయపడటం కూడా సత్కార్యమే. ఒక మంచి మాట పలకటం కూడా సత్కార్యమే. నమాజు కోసం మస్జిద్‌కు వెళుతున్నప్పుడు నీవు వేసే ప్రతి అడుగూ సత్కార్యమే. దారినుండి ప్రజలకు హాని కలిగించే వస్తువుని తొలగించటం కూడా సత్కార్యంగానే పరిగణించబడుతుంది." *(బుఖారీ - ముస్లిం)*

ومعنى «تَعْدِلُ بَيْنَهُمَا»: تُصْلِحُ بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ.

'తాదిలు బైనహుమా' అంటే వారిరువురి మధ్య న్యాయబద్ధంగా రాజీ కుదర్చటం అని అర్థం.

(సహీహ్ బుఖారీలోని జిహాద్ ప్రకరణంలోనూ, ఇంకా సహీహ్ ముస్లింలోని జకాత్ ప్రకరణంలోనూ ఈ హదీసు ఉంది.)

ముఖ్యాంశాలు

మనిషి దేహంలోని ప్రతి అవయవం కదలటానికి, పని చేయటానికి వీలుగా దేవుడు ఎన్నో కీళ్ళు సృష్టించాడు. ఈ కీళ్ళ ఆధారంగానే మనిషి నడవటం, కూర్చోవటం, పరుగెత్తటం లాంటి పనులు చేసుకోగలుగుతున్నాడు. ఇవే లేకపోతే మనిషి బొమ్మలా ఎక్కడ వేస్తే అక్కడ కదలకుండా పడుండేవాడు. కాని దేవుడు మనిషికి కీళ్ళు ప్రసాదించి మహోపకారం చేశాడు. దానికిగాను అతను తప్పకుండా దైవానికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలి. మనిషి దేహంలో మొత్తం మూడువందల అరవై కీళ్ళు ఉంటాయని వేరొక హదీసు ద్వారా తెలుస్తోంది.

దేవుడు చేసిన మరో మహోపకారం ఏమిటంటే, మనిషి ఈ అనుగ్రహాలకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకునేందుకు అత్యంత సులువైన మార్గాన్ని సూచించాడు. పైన హదీసులో పేర్కొనబడిన

సత్కార్యాలను ధనిక బీద తేడా లేకుండా ప్రతి ఒక్కరూ చేయగలరు. కొన్ని ఉల్లేఖనాల్లోనయితే సూర్యోదయం అయిన తరువాత రెండు రకాతుల నమాజ్ చేసుకున్నా ఆ విధి నెరవేరుతుందని చెప్పబడింది. అసలు ఏమీ చేయలేకపోతే ఇతరులకు హాని కల్గించకుండా జాగ్రత్తపడినా చాలని మరికొన్ని ఉల్లేఖనాలు ఉద్ఘాటిస్తున్నాయి.

٢٥١ ـ وعن أُمِّ كُلثُوم بِنْتِ عُقْبَةَ بن أَبي مُعَيطٍ رضي الله عنها قالت: سمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يقُولُ: «لَيسَ الكَذَّابُ الَّذي يُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ فَيَنمِي خيْراً، أَوْ يقُولُ خيْراً» متفقٌ عليه.

251. దైవప్రవక్త (సల్లం) ప్రవచిస్తూ ఉండగా తాను విన్నానని ఉఖబా బిన్ అబూ ముఐత్ కుమార్తె ఉమ్మె కుల్సూమ్ (రజి.అన్హా) తెలియజేశారు: ప్రజల మధ్య సంబంధాలను చక్కదిద్దే (ఉద్దేశ్యంతో వాస్తవానికి విరుద్ధంగా మాట్లాడే)వాడు అబద్ధాలకోరు కాజాలడు. అతను (ఒకరి నుండి మరొకరికి) మంచి మాటలే చేరవేస్తాడు. ఏది చెప్పినా మంచి ఉద్దేశ్యంతోనే చెబుతాడు. *(బుఖారీ - ముస్లిం)*

وفي رواية مسلم زيادة، قالت: وَلَمْ أَسْمَعْهُ يُرَخِّصُ في شَيْءٍ مِما يَقُولُهُ النَّاسُ إلَّا في ثَلاثٍ؛ تَعْنِي: الحَرْبَ، وَالإِصْلاحَ بَيْنَ النَّاسِ، وَحَدِيثَ الرَّجُلِ امْرَأَتَهُ، وَحَدِيثَ المَرْأَةِ زَوْجَهَا.

ముస్లిం ఉల్లేఖనంలో ఈ వాక్యాలు అదనంగా ఉన్నాయి: ఉమ్మె కుల్సూమ్ అంటున్నారు : దైవప్రవక్త (సల్లం) ప్రజలకు మూడు విషయాల్లో తప్ప మరే విషయంలోనూ వాస్తవానికి విరుద్ధంగా మాట్లాడేందుకు అనుమతి ఇచ్చినట్లు నేను వినలేదు. ఆ మూడు విషయాలు ఇవి : యుద్ధంలో, ప్రజల మధ్య సంబంధాలను చక్కదిద్దే సమయంలో, మనిషి తన భార్యతోగాని, భార్య తన భర్తతోగాని (పరస్పరం సంతోషపెట్టే ఉద్దేశ్యంతో) సంభాషించుకున్నప్పుడు.

(సహీహ్ బుఖారీలోని ఒప్పందాల ప్రకరణంలోనూ ఇంకా సహీహ్ ముస్లింలోని సత్కార్యాలు - సత్సంబంధాల ప్రకరణంలోనూ ఈ హదీసు ఉంది.)

ముఖ్యాంశాలు

అబద్ధం చెప్పటం నిషిద్ధమే. కాని సమాజంలోని వ్యక్తుల మధ్య సంబంధాలను చక్కదిద్దే ఉద్దేశ్యంతోగాని, దంపతుల మధ్య సుహృద్భావాన్ని నెలకొల్పేందుకు గాని లేదా ప్రజలందరి ప్రయోజనాల దృష్ట్యాగాని అబద్ధం చెప్పటంలో మాత్రం తప్పులేదు. ఈ మూడు సందర్భాల్లో అబద్ధం చెప్పటానికి అనుమతి ఉంది. (1) ఇద్దరు వ్యక్తుల మధ్య విభేదాలు చోటుచేసు కున్నప్పుడు వారిరువురి మధ్య రాజీ కుదిర్చే ఉద్దేశ్యంతో వాళ్ళు చెప్పకపోయినా ఒకరి తరపునుండి మరొకరికి మంచి మాటలు చెప్పటంలో తప్పులేదు. (2) యుద్ధ సమయంలో అవసరమైతే శత్రు సైన్యాన్ని సందిగ్ధంలో పడవేసేందుకు వాస్తవాలను దాచి వుంచుతూ అబద్ధాన్ని ప్రచారం చేయవచ్చు. (3) అదేవిధంగా సంసార రథం సాఫీగా ముందుకు సాగటంకోసం దాంపత్య జీవితంలోని అన్యోన్యతను కాపాడటం కోసం ఒక్కోసారి భర్త భార్యతోగాని, భార్య భర్తతోగాని అబద్ధం చెప్పాల్సిన అనివార్య పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అలాంటి సందర్భాల్లో అబద్ధం చెప్పటానికి షరీఅత్ అనుమతిస్తోంది.

٢٥٢ ـ وعن عائشة رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قالت: سمع رَسُولُ اللهِ ﷺ صَوْتَ خُصُوم بالْبَابِ عَالِيَةً أَصْوَاتُهما، وإذا أَحَدُهُمَا يَسْتَوضِعُ الآخرَ وَيَسْتَرْفِقُهُ فِي شَيْءٍ، وَهُوَ يَقُولُ: وَاللهِ! لا أَفعَلُ، فَخَرَجَ عَلَيْهِمَا رَسُولُ اللهِ ﷺ فقال: «أَيْنَ الْمُتَأَلِّي عَلَى اللهِ لا يَفْعَلُ الْمَعْرُوفَ؟»، فقال: أَنَا يَا رَسُولَ اللهِ! فَلَهُ أَيُّ ذلِكَ أَحَبَّ. متفقٌ عليه.

252. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి.అన్హా) కథనం : దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇంటి ముందు ఎవరో తగాదాపడి గట్టిగా మాట్లాడుకోవటం విన్నారు. వారిలో ఒకడు రెండవవాడితో తన అప్పులో కొంత వదిలెయ్యమని, తన పట్ల కాస్త మృదువుగా వ్యవహరించమని బ్రతిమాలుతున్నాడు. కాని రెండవ వ్యక్తి మాత్రం "దైవసాక్షి! నేను అలా చేయను" అని అంటున్నాడు. అంతలో దైవప్రవక్త (స) బయటకు వచ్చి, "మంచిపని చేయనని దేవుడి మీద ప్రమాణం చేసి మరీ చెబుతున్నాడు! ఎవడతను?" అని అడిగారు. అప్పుడతను (ముందుకు వచ్చి) "నేను దైవప్రవక్తా! (కాని ఇప్పుడు చెబుతున్నాను) తను కోరినట్టే ఇవ్వ మనండి" అని తన కఠినవైఖరికి పశ్చాత్తాపపడుతూ అన్నాడు.

(బుఖారీ - ముస్లిం)

معنى «يَسْتَوضِعُهُ»: يَسْأَلُهُ أَنْ يَضَعَ عَنْهُ بَعْضَ دَيْنِهِ. وَ«يَسْتَرْفِقُهُ»: يَسْأَلُهُ الرِّفْقَ وَ«الْمُتَأَلِّي»: الْحَالِفُ.

'యస్తౌజివుహూ' అంటే అప్పులో కొంత మాఫీ చేయమని అభ్యర్థించటం. 'యస్తర్ఫిఖుహూ' అంటే మృదువుగా వ్యవహరించమని బ్రతిమాలటం. 'ముతఅల్లి' ప్రమాణం చేసేవాడని అర్థం.

(సహీహ్ బుఖారీలోని ఒప్పందాల ప్రకరణంలోనూ ఇంకా సహీహ్ ముస్లింలోని వాణిజ్య ప్రకరణంలోనూ ఈ హదీసు ప్రస్తావించబడి ఉంది.)

ముఖ్యాంశాలు

1. బాకీదారుల పట్ల మృదువైఖరిని అవలంబించాలి. బాకీదారుడు తీసుకున్న అప్పును తీర్చలేడనుకుంటే విశాల హృదయంతో ఆ అప్పులోని కొంతభాగాన్ని మాఫీ చేయాలి లేదా కనీసం అప్పు తీర్చడానికి మరింత గడువు అయినా ఇవ్వాలి. దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో అల్లాహ్, "మీ బాకీదారుడు ఆర్థిక ఇబ్బందులలో ఉంటే, అతని పరిస్థితి మెరుగుపడేవరకు గడువు ఇవ్వండి, లేక మీరు తెలిసినవారే అయితే, ఆ బాకీని అతనికి దానం చేయండి. అది మీకు ఎక్కువ శ్రేయస్కరం" అని ఉపదేశిస్తున్నాడు.
2. ఎవరైనా పుణ్య కార్యాలు చేయనని నిర్ణయించుకుంటే అతన్ని మందలించి ఆ నిర్ణయాన్ని మార్చుకునేలా చేయాలి. మంచిపనులు చేయమని ప్రేరేపించాలి.
3. మన వీధిలోనే, మన యింటిముందరే, మన కళ్ల ఎదుటే ఎవరైనా తగవులాడుకుంటుంటే చూసి మనకెందుకులే అని ఊరుకోరాదు. వారిని విడిపించటానికి, వారి మధ్య రాజీ కుదర్చటానికి ప్రయత్నించాలి.
4. తగవులాడుకునేవారు కూడా మధ్యవర్తులతో సహకరించాలి. అంతేగాని అడ్డొచ్చిన వాళ్ళపై తిరగబడటం తమ కోపాన్ని వాళ్ళపై వెళ్ళగ్రక్కటం చేయరాదు.

٢٥٣ - وعن أبي العباس سهل بن سعدٍ السَّاعِدِيِّ رضي الله عنه، أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ بَلَغَهُ أَنَّ بَنِي عَمْرِو بن عَوْفٍ كَانَ بَيْنَهُمْ شَرٌّ، فَخَرَجَ رسولُ الله ﷺ يُصْلِحُ بَيْنَهُمْ فِي أُنَاسٍ مَعَهُ، فَحُبِسَ

253. హజ్రత్ అబుల్ అబ్బాస్ సహ్ల్ బిన్ సాద్ సాయిదీ (రజి) కథనం : అమ్ర్ బిన్ ఔఫ్ తెగ వారి మధ్య తగాదా జరిగిందని దైవప్రవక్త (సల్లం)కు కబురందింది. ఆయన కొంతమందిని వెంటబెట్టు కొని వారి మధ్య రాజీ కుదిర్చే ఉద్దేశ్యంతో వారి దగ్గరికి వెళ్ళారు. అయితే (కొన్ని కారణాల వల్ల) ఆయన అక్కడే ఆగి పోవలసివచ్చింది. అప్పుడే నమాజు వేళ

رسُولُ الله ﷺ وَحَانَتِ الصَّلاةُ، فَجَاءَ بِلالٌ إلَى أبِي بكْرٍ رضي الله عنهما فقال: يَاأَبَا بكْرٍ! إنَّ رسولَ الله ﷺ قَدْ حُبِسَ، وَحَانَتِ الصَّلاةُ، فَهَلْ لَكَ أنْ تَؤُمَّ النَّاسَ؟ قال: نَعَمْ إنْ شِئْتَ، فَأَقَامَ بِلالٌ الصَّلاةَ، وتَقَدَّمَ أَبُو بَكْرٍ فَكَبَّرَ وَكَبَّرَ النَّاسُ، وَجَاءَ رسُولُ الله ﷺ يَمْشِي فِي الصُّفُوفِ حَتَّى قَامَ فِي الصَّفِّ، فَأَخَذَ النَّاسُ في التَّصْفِيقِ، وَكَانَ أبُو بكْرٍ رضي الله عنه لا يَلْتَفِتُ فِي صَلاتِهِ، فَلَمَّا أكْثَرَ النَّاسُ التَّصْفِيقَ الْتَفَتَ، فَإذَا رسـولُ الله ﷺ، فَأَشَارَ إلَيْهِ رسُولُ الله ﷺ، فَرَفَعَ أبو بكْرٍ رضي الله عنه يَدَهُ فَحَمِدَ اللهَ وَرَجَعَ الْقَهْقَرَى وَرَاءَهُ حَتَّى قَامَ فِي الصَّفِّ، فَتَقَدَّمَ رسُولُ الله ﷺ، فَصَلَّى لِلنَّاسِ، فَلَمَّا فَرَغَ أَقْبَلَ عَلَى النَّاسِ فقال: «أيُّهَا النَّاسُ مَا لَكُمْ حِينَ نَابَكُمْ شَيْءٌ في الصَّلاةِ أخَذْتُمْ فِي التَّصْفِيقِ؟! إنَّمَا التَّصْفِيقُ لِلنِّسَاءِ. مَنْ نَابَهُ شَيْءٌ فِي صَلاتِهِ فَلْيَقُلْ: سُبْحَانَ الله، فَإنَّهُ لا يَسْمَعُهُ أحَدٌ حِينَ يَقُولُ: سُبْحَانَ

కూడా అయింది. (మరోవైపు ప్రజలు ఆయన కోసం ఎదురుచూడసాగారు. చాలాసేపు ఎదురుచూసిన తరువాత) బిలాల్ (రజి), హజ్రత్ అబూబక్ర్ (రజి) దగ్గరికి వెళ్ళి, "(దైవప్రవక్త ఇంకా రాలేదు) ఆయన (స) అక్కడే ఆగి పోయినట్టుంది. నమాజ్ వేళ అయింది. మరి మీరు నమాజ్ చేయించగలరా?" అని అడిగారు. దానికాయన "సరే, నీ యిష్టం" అని అన్నారు. బిలాల్ (రజి) నమాజ్ కోసం ఇఖామత్ పలికారు. హజ్రత్ అబూబక్ర్ (అందరికన్నా) ముందు నిలబడి 'అల్లాహు అక్బర్' అంటూ నమాజు మొదలెట్టారు. ప్రజలు కూడా 'అల్లాహు అక్బర్' అంటూ ఆయన్ని అనుసరించారు. అంతలోనే దైవప్రవక్త (సల్లం) పంక్తుల గుండా నడుస్తూ వచ్చి పంక్తిలో నించున్నారు. ప్రజలు (దైవప్రవక్త వచ్చేశారని అబూబక్ర్‌కు తెలియపరచటానికి) చప్పట్లతో సైగ చేయసాగారు. (కాని అబూబక్ర్ (రజి) వినిపించుకోలేదు.) ఆయన నమాజ్ చేస్తున్నప్పుడు దేనివైపూ దృష్టి సారించరు. కాని ప్రజలు చప్పట్లు చరచటం అధికం చేసినప్పుడు ఆయన దృష్టి మళ్ళించారు. వెనుక పంక్తిలో దైవప్రవక్త ఉండటం గమనించి (వెనక్కి జరగబోయారు.) అయితే దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆయన్ని (తన స్థానంలోనే నిలబడమని) సైగ చేశారు. కాని

الله، إلّا التفت. يَا أبَا بكر! مَا مَنَعَكَ أنْ تُصَلِّيَ بِالنَّاسِ حِينَ أَشَرْتُ إِلَيْكَ؟»، فقال أبو بكر: مَا كَانَ يَنْبَغِي لابْنِ أَبِي قُحَافَةَ أنْ يُصَلِّيَ بِالنَّاسِ بَيْنَ يَدَيْ رَسُولِ اللهِ ﷺ. متفقٌ عليه.

معنى «حُبِسَ»: أَمْسَكُوهُ لِيُضِيفُوهُ.

అబూబక్ర్ (రజి) మాత్రం (తనను దైవప్రవక్త (స) తన సమక్షంలో ప్రజలకు సారథ్యం వహించటానికి యోగ్యుడిగా గుర్తించినందుకు కృతజ్ఞతగా) చెయ్యి ఎత్తి దైవాన్ని స్తుతించారు. తరువాత దైవప్రవక్త (స) కన్నా వెనక్కి జరిగి అందరి తోపాటు సమానంగా నించున్నారు.

తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) ముందుకు వెళ్ళి నమాజు చేయించారు. నమాజు అనంతరం ప్రజలతో ఇలా అన్నారు : "ప్రజలారా! నమాజులో అనూహ్యమైన పరిణామం సంభవించగానే మీరు చప్పట్లు కొడతారేమిటి? చప్పట్లు కొట్టటం స్త్రీల పద్ధతి (అన్న సంగతి మీకు తెలియదా?) కనుక (ఇకనుంచి) నమాజులో ఊహించని సంగతేదైనా జరిగితే 'సుబ్హానల్లాహ్' అనాలి. ఎందు కంటే ఎవరైనా సుబ్హానల్లాహ్ అని అంటే తప్పకుండా దృష్టి మళ్ళిస్తారు."

(ఆ తరువాత అబూబక్ర్ (రజి)తో "ఓ అబూబక్ర్! ప్రజలకు నమాజు చేయించమని నేను సైగచేసినప్పటికీ మీరు ఎందుకు ఆగిపోయారు?" అని అడిగారు. దానికి, "దైవప్రవక్త సమక్షంలో అబూ ఖుహాఫా కొడుకు నమాజులో ప్రజలకు సారథ్యం వహించటం సమం జసంగా ఉండదు కదా" అని విన్నవిం చుకున్నారు హజ్రత్ అబూబక్ర్ (రజి).

(బుఖారీ - ముస్లిం)

'హుబిస' అంటే (ఇక్కడ) ఆయనకు అతిథి మర్యాదలు చేయటానికి ఆపివుం చారని అర్థం.

(సహీహ్ బుఖారీలోని 'నమాజులో దొర్లే పొరపాట్ల ఆదేశాలు' ప్రకరణంలోనూ, ఇంకా సహీహ్ ముస్లింలోని నమాజ్ ప్రకరణంలోనూ ఈ హదీసు వచ్చింది.)

ముఖ్యాంశాలు

1. బనూ అమ్ర్ బిన్ ఔఫ్ అనేది ఔస్‌కు చెందిన ఓ పెద్ద తెగ. ఈ తెగలో ఎన్నో కుటుంబాలు ఉండేవి. మదీనా వెలుపల ఖుబా ప్రాంతంలో ఈ తెగవారు నివాసముండేవారు. ఒకసారి ఏదో విషయంలో వారి మధ్య తగాదా వచ్చి, పరస్పరం కొట్టుకోవటం, రాళ్ళు విసురు కోవటం దాకా వెళ్ళింది వ్యవహారం. ఈ సంగతి తెలుసుకొని వెంటనే దైవప్రవక్త (స) వారిని విడిపించి, రాజీకుదిర్చే ఉద్దేశ్యంతో కొంతమంది సహచరులను వెంట బెట్టుకొని అక్కడికి చేరుకున్నారు. దీనిద్వారా ముస్లింల మధ్య తగాదాలు జరిగినప్పుడు రాజీ కుదర్చటం చాలా అవసరమని తెలుస్తోంది. ప్రారంభంలోనే రాజీ కుదిర్చితే తగాదా అంతటితో సద్దుమణుగుతుంది. లేకపోతే పరిస్థితి విషమించిన తరువాత ఆ తగాదాను అదుపుచేయటం కష్టతరం కావచ్చు.
2. ఒకే నమాజును ఒకడి తరువాత మరొకడు ఇద్దరు ఇమాముల సారధ్యంలో చేయవచ్చు.
3. నమాజులో ఇమామ్‌ను అప్రమత్తం చేయటానికి ముఖ్తదీలు (అనుయాయులు) సుబ్‌హానల్లాహ్ అనాలి. స్త్రీలయితే చప్పట్లు చరచాలి.
4. అవసరమైనప్పుడు నమాజులో కొద్దిగా మళ్ళటంగాని లేదా క్రీగంట చూపులతో చూడటం గాని చేయవచ్చు. అదేవిధంగా ముందుకు వెళ్ళటం, వెనక్కి జరగటం కూడా ధర్మసమ్మతమే. దీనివల్ల నమాజ్ భంగం కాదు.